

การพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
PARTICIPATORY ACTION RESEARCH FOR TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT ON
LEARNER-CENTERED APPROACH AT BAN NGIO SANG KAEO SCHOOL UNDER
NAKHON PHANOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

ณัฐกานต์ ไชยโคตร*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์**

ดร.ชัยทวิ มีไกรราช***

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหา ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ศึกษาแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 3) ติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 การดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติ ขั้นตอนการสังเกต และขั้นตอนการสะท้อนผล ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) กลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัย เป็นครูผู้สอนโรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 9 คน และ 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 6 คน ตัวแทนนักเรียน จำนวน 18 คน และวิทยากร จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ครึ่งนี้ ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน และแบบบันทึกการประชุม วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงข้อค้นพบที่สำคัญ ตรวจสอบข้อมูลโดยใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ขาดการอบรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การนิเทศภายใน การใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา และการให้ขวัญกำลังใจครู การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูส่วนใหญ่ครูไม่นำแผนไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาน้อย ครูยังยึดติดกับการสอนแบบเดิมๆ คือสอนโดยการอธิบายตามหนังสือแบบเรียน เขียนบนกระดาน แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คำสำคัญ : สภาพและปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** รองผู้อำนวยการศูนย์ภาษาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ครูวิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนร่มเกล้า

2. แนวทางการดำเนินงานการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ได้แก่

2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการนำไปใช้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก

2.3 การนิเทศภายในเพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพื่อให้คำแนะนำ คำปรึกษา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า การประเมินการนิเทศทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. การติดตามและประเมินผลในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า

3.1 ก่อนการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้ร่วมวิจัย 9 คน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 68.53

3.2 หลังการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้ร่วมวิจัย 9 คน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวัดและประเมินผล โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 83.7

4. แนวทางในการพัฒนาร่วมกันในวงรอบที่ 2 ใช้การนิเทศแบบการประชุมนิเทศในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนขึ้น โดยกำหนดแผนการปฏิทินการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ที่มีค่าการประเมินการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นที่มีค่าการประเมินการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางหรือในระดับมากแต่ยังไม่น่าพอใจ พบว่า

4.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนคนที่ 3 และครูผู้สอนคนที่ 5 โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ภาพรวมทุกข้อของค่าร้อยละความก้าวหน้าในวงรอบที่ 2 สูงกว่า วงรอบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 15.80 และ ร้อยละ 16.80 ตามลำดับ

4.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการประเมินพฤติกรรมการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ภาพรวมทุกข้อของค่าร้อยละความก้าวหน้าในวงรอบที่ 2 สูงกว่า วงรอบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 15.80 ร้อยละ 16.00 และร้อยละ 15.40 ตามลำดับ

ABSTRACT

The purposes of this action research were to : 1) examine current conditions and problems of teachers' experiences and professional development on organization of learner- centered learning activities, 2) explore potential guidelines of teacher professional development on organization of learner-centered learning

activities, and 3) monitor and evaluate teacher professional development in organizing learner-centered learning activities at Ban Ngio Sang Kaeo School under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 2 in the first semester of the academic year 2012. The research employed a Participatory Action Research consisting of four stages : planning, action, observation, and reflection. The participants in the research were : 1) a target group of the 9 teachers at Ban Ngio Sang Kaeo School under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 2, and 2) key informants including 1 school administrator, 7 members of the school board, 6 representatives of parents, 18 students and 2 educational supervisors. The research instruments used for collecting data consisted of a test, observation forms, interview forms, a supervision form, and minutes of the meetings. Data triangulation and descriptive statistical analysis were employed. The statistics used in analyzing data were percentage, mean, and standard deviation.

The findings of the research were as follows:

1) The current conditions and problems of teachers' experiences regarding professional development on learner-centered approach revealed that the teachers lacked knowledge and understanding of process and organization of learner-centered learning activities. Rather, the teachers adopted a memorizing the content of lecture approach. The main focus of the memorization was to increase the number of enrolments in higher-level study. The teachers spent less time preparing lesson plans and preferred to follow the textbooks instead. The students undertook limited participation in learning activities, and mostly followed the teachers' instructions. The teachers expected to develop individual professionalism at the highest level, especially in the aspects of learning measurement and evaluation, and written plans of organization of learning activities based on a learner-centered approach. Workshop training was required to develop professional practice.

2) The proposed guidelines in developing teacher profession on organization of learner-centered learning activities through the workshop training included: designing learning activities, writing learning activities plans, teaching techniques in organizing learning activities, follow-up and evaluation based on the authentic assessment, and internal supervision.

3) The monitoring and evaluation for teacher professional development on organization of learning activities using internal supervision included : the assessment of organization of learning activity plans, observation of teachers' behaviors, observation of students' learning behaviors, and assessment of internal supervision, reflection of internal supervision, and workshop training. The findings also showed that the teachers were able to write complete activity plans on organization of learning activities, and manage learning activities in the classroom at the highest level.

Keywords: The current conditions and problems of teachers' experiences regarding professional development on learner-centered approach.

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศไทยไว้ใน หมวดที่ 4 เริ่มตั้งแต่ มาตรา 22 ถึง มาตรา 30 สาระทั้งหมดใน หมวด 4

เป็นเรื่องแนวการจัดการศึกษา ได้ครอบคลุมสาระและกระบวนการจัดการศึกษาที่เปิดกว้างให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ สร้างสรรค์วิสัยทัศน์ใหม่ทางการเรียนการสอน ทั้งในระบบและนอกระบบยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

นอกจากนั้น มาตรา 24 ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้อย่างชัดเจน ดังนี้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ต่างๆ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ครูผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 หน้า 21-22)

นอกจากนี้ ระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาควรมีคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพที่เหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง ให้มีความพร้อม มีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 หน้า 24-25)

การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการพัฒนาที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อช่วยพัฒนา ศักยภาพของครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังเช่น ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กล่าวถึง การพัฒนาครูว่า การพัฒนาครูถือเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะพัฒนาให้ครูเป็นมืออาชีพ โดยศึกษาวิเคราะห์ระบบต่างๆ ของสถานศึกษาพบว่า มีจุดอ่อนจุดแข็งอย่างไร รวมทั้งระบบการเรียนการสอน การวัดและเจตคติที่มีต่อ การเรียนการสอน เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับพิจารณาสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพของครูอย่างต่อเนื่อง และในยุคของการปฏิรูปการศึกษาครูผู้สอนนับว่าเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยประสบผลสำเร็จ โดยในเบื้องต้นครูต้องทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกี่ยวกับสาระบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยเฉพาะใน ประเด็นที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ดังเช่น ประเด็นที่หนึ่ง ครูต้องมองผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้ได้ คือ ผู้เรียนต้องเป็นคนดี เป็นคนเก่ง และเป็นคนมีความสุข ประเด็นที่สองครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการจัดการกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์และในประเด็นสุดท้าย คือ ครูต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับ แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ยึดถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด (กรมวิชาการ. 2545 หน้า 3)

ในการปฏิรูปการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับศักยภาพของครู การพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญก็เพื่อให้ครูได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ให้ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ รู้จักตนเอง มีสติ มีวินัย ในตนเอง เพื่อจะได้นำองค์ความรู้ที่ได้มาจัดการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. 2547 หน้า 37) การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยเน้นประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับพร้อมทั้งคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่เรียน และมีนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ให้การส่งเสริมการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดนครพนมให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพครู และเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอ ดังนี้ คือ อำเภอศรีสงคราม 51 โรงเรียน อำเภอนาหว้า 28 โรงเรียน อำเภอโพนสวรรค์ 32 โรงเรียน อำเภอบ้านแพง 32 โรงเรียน อำเภอนาทม 17 โรงเรียน อำเภอท่าอุเทน 50 โรงเรียน อำเภอ รวมทั้งสิ้น 210 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. 2554 หน้า 80)

ภารกิจหลักที่สำคัญของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 คือ กำกับ ดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษา รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัด ให้มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และสอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แต่จากการสรุปการนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2553 ที่ผ่านมา โดยประเมินจากการทดสอบ (National test : NT) ปรากฏว่า คุณภาพด้านผู้เรียนโดยภาพรวม โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้วมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่ระดับชาติกำหนด การเรียนรู้และแก้ปัญหา โดยได้คะแนนเฉลี่ยเป็นร้อยละ ดังนี้คือ ภาษาไทย 50.31 คณิตศาสตร์ 31.88 วิทยาศาสตร์ 30.09 สังคมศึกษา 45.42 ภาษาอังกฤษ 36.60 จากเกณฑ์กำหนดขั้นต่ำร้อยละ 50 ทุกวิชา โดยเฉพาะสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้หลักเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 2553 หน้า 95) จึงเป็นเหตุผลที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งรัดพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว ก็เป็นโรงเรียนหนึ่งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ที่จะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดีขึ้นอยู่ในระดับเกณฑ์มาตรฐาน นอกจากนี้การประเมินผลการศึกษาระดับชาติ ในปีการศึกษา 2553 และจากการประเมินภายนอกของโรงเรียนโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว โดยภาพรวมยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานระดับประเทศ โดยเฉพาะมาตรฐานด้านเกี่ยวกับผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์อยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง และมาตรฐานของครู มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง ทั้งนี้เนื่องจากครูส่วนมากยังใช้วิธีการสอนแบบเดิม ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอนหลายวิชา นอกจากนี้ยังมีภารกิจงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้เวลาในการเตรียมการสอนไม่เพียงพอ ซึ่งอาจจะจะเป็นปัจจัยที่ทำให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น ครูผู้สอนควรได้รับการพัฒนาสนับสนุนและส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถ ในด้านเทคนิค ทักษะการสอนที่หลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้ครูและนักเรียนทุกคนได้ร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ซึ่งจะเป็นผลทำให้การจัดการเรียนรู้ของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ศศิธร นันทะวงษ์. 2553 หน้า 4)

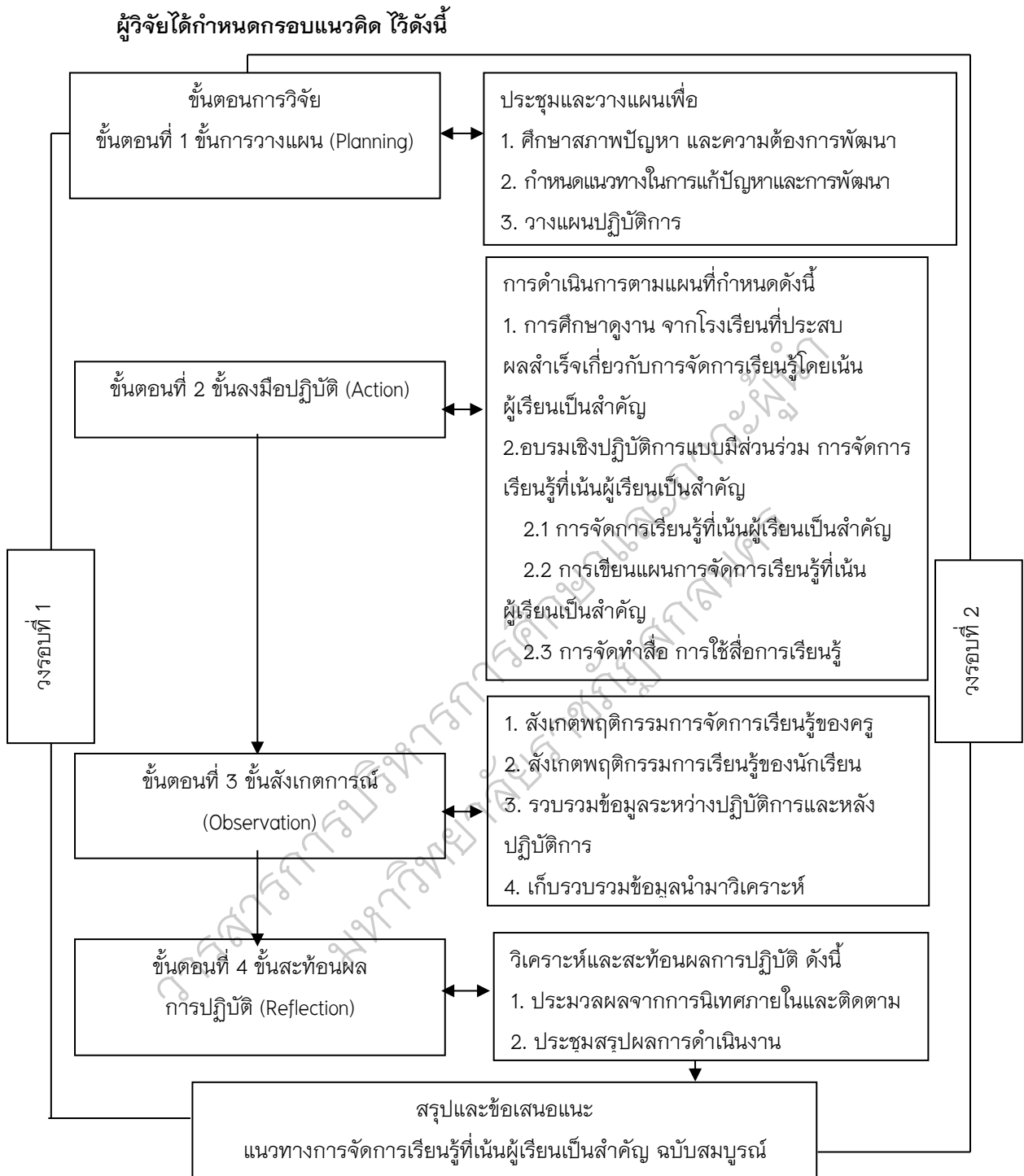
ดังนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ
 แผนนโยบายตามแผนการศึกษาแห่งชาติที่ใช้ในปัจจุบัน รวมทั้งเป็นการประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติ
 การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพ
 การศึกษา มาตรา 49 กำหนดให้มีสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.
 ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงสอดคล้องกับมาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการ
 จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านจิวสร้าง
 แก้ว จึงมีความสนใจที่จะวิจัย เรื่อง พัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้าน
 จิวสร้างแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ในการพัฒนาศักยภาพของครู และ
 ความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำ
 ผลการวิจัย เสนอเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน
 บ้านจิวสร้างแก้วต่อไป

ความมุ่งหมายการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนบ้าน
 จิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ
 โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
3. เพื่อติดตามและประเมินผลในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ
 โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาครูโรงเรียนบ้านจิ้งจอกสร้างแก้วสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีความรู้

ความเข้าใจและทักษะในการนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ผู้วิจัยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้จำแนกกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยไว้ 2 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีหน้าที่ร่วมกันพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน
- 1.2 ครูผู้สอน จำนวน 8 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีหน้าที่ในการให้ข้อมูลประกอบ ที่เป็นประโยชน์เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 35 คน ประกอบด้วย

- 2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน
- 2.2 วิทยากร ที่มีผลงานด้านวิชาการ ผู้วิจัยได้เชิญมาให้ความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 2 คน ได้แก่
 - 2.2.1 นายนพรัตน์ พรหมนิล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยไทร ประธานกลุ่มเครือข่ายคอกพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2
 - 2.2.2 นายเกลี ชัยมาโย ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
- 2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน
- 2.4 ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนโดยคัดเลือกจากนักเรียนที่เป็นหัวหน้าชั้น 6 คน
- 2.5 ตัวแทนนักเรียน จำนวน 18 คน โดยคัดเลือกจากนักเรียนที่มีผลการเรียนดี ปานกลาง และต่ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวน 6 ห้อง ห้องละ 3 คน
- 2.6 ผู้นิเทศ คือ หัวหน้างานวิชาการโรงเรียน จำนวน 1 คน

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการวงจร (Participatory Action Research: PAR) ตามแนวคิดของ สมบัติ บุญประคม (2545 หน้า 35–39) โดยมีขั้นตอน การวิจัย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติตามแผน ขั้นการสังเกตการณ์ และขั้นสะท้อนการปฏิบัติ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1.1 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง สำหรับสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 4 ฉบับ
- 1.2 แบบสังเกตพฤติกรรม จำนวน 2 ฉบับ
- 1.3 แบบทดสอบ เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 1 ฉบับ
- 1.4 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 1 ฉบับ
- 1.5 แบบสังเกตการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 1 ฉบับ
- 1.6 แบบประเมินความพึงพอใจในการศึกษาดูงาน 1 ฉบับ
- 1.7 แบบประเมินความพึงพอใจในการอบรมเชิงปฏิบัติการ 1 ฉบับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือที่ร่วมกันสร้างขึ้น ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Planning)

- 1.1 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2
 - 1.1.1 การศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 1.1.1.1 ธรรมนูญโรงเรียน
 - 1.1.1.2 แผนปฏิบัติการโรงเรียนปี พ.ศ. 2554
 - 1.1.1.3 ผลการทดสอบระดับชาติ (Nation test : NT) ในโรงเรียนจิวสร้างแก้ว ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2553
 - 1.1.1.4 รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบแรก
 - 1.1.2 การสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์บุคคลต่อไปนี้ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาทุกกลุ่มสาระ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน และตัวแทนนักเรียน เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามความมุ่งหมาย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ไม่หลากหลาย ขาดการอบรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การนิเทศภายใน การใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา และการให้ขวัญกำลังใจครู การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูส่วนใหญ่ครูไม่นำแผนไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อ นวัตกรรม

เทคโนโลยีทางการศึกษาน้อย ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ครูยังยึดติดกับการสอนที่เน้นเอกสารเป็นสำคัญคือสอนโดยการอธิบายตามหนังสือแบบเรียน เขียนบนกระดาน แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. แนวทางการดำเนินงานการพัฒนาครูโรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่

2.1 การศึกษาดูงาน ปรากฏว่า ภาพรวมทุกข้อของการประเมินความพึงพอใจจากการศึกษาดูงาน อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.90 ถ้าพิจารณาหัวข้อรายการประเมิน มีคะแนนสูงสุด คือโรงเรียนที่ไปศึกษาดูงานมีความเหมาะสม สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ ในการจัดการเรียนรู้ได้ คิดเป็นค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.00

2.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ก่อนดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทำแบบทดสอบ ตามแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใช้แบบทดสอบจำนวน 1 ฉบับ ข้อคำถาม 30 ข้อ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือกใช้ทดสอบก่อนการอบรม (Pre-test) และหลังการอบรม (Post-test) พบว่า คะแนนวัดความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่เน้นผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เท่ากับ 20.56 คิดเป็นร้อยละ 68.53 และค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เท่ากับ 25.11 คิดเป็นร้อยละ 83.7 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการอบรม เชิงปฏิบัติการพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของผู้ร่วมวิจัย เพื่อพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าจึงกล่าวได้ว่า การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้คะแนนเฉลี่ยของผู้ร่วมวิจัยสูงขึ้นหลังการเข้ารับการอบรม

2.2.1 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการนำไปใช้ ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้เทคนิควิธีสอนที่ได้รับจากการอบรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนและสามารถกำหนดสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ครูได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2.2 การนิเทศภายใน เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพื่อให้คำแนะนำ คำปรึกษาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อให้สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสามารถออกแบบการวัดและประเมินผลผู้เรียนได้ โดยผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ พบว่า การประเมินการนิเทศทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการติดตามและประเมินผลในการพัฒนาครูโรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในวงรอบที่ 1 พบว่า

3.1 ก่อนการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้ร่วมวิจัย 9 คน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น และการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 68.53

3.2 หลังการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้ร่วมวิจัย 9 คน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวัดและประเมินผล โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 83.7 ครูสามารถเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญถูกต้องตามรูปแบบ สอดคล้องกับสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ระบุ พฤติกรรมที่สามารถวัดได้ประเมินได้ ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย สร้างเสริมให้เกิดทักษะ ความรู้ และพฤติกรรมที่กำหนดให้อย่างครบถ้วน และมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ครูสามารถใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถผู้เรียน วิถีวัดและ เครื่องมือวัดสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ในวงรอบที่ 2 พบว่า

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ประชุมระดมสมองเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาร่วมกันในวงรอบที่ 2 และมีมติร่วมกันว่า จะใช้การนิเทศแบบการประชุมนิเทศในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนขึ้น โดยกำหนดแผนการปฏิทินการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยให้ดำเนินการพัฒนาการสอนของครูในครูผู้สอนที่มีค่าการประเมินการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นที่มีค่าการประเมินการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางหรือในระดับมาก แต่ยังไม่น่าพอใจ พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนคนที่ 3 และ ครูผู้สอนคนที่ 5 โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ภาพรวมทุกข้อของค่าร้อยละความก้าวหน้าในวงรอบที่ 2 สูงกว่า วงรอบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 15.80 และ ร้อยละ 16.80 ตามลำดับ ส่วนผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการประเมินพฤติกรรมการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ภาพรวมทุกข้อของค่าร้อยละความก้าวหน้าในวงรอบที่ 2 สูงกว่า วงรอบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 15.80 ร้อยละ 16.00 และร้อยละ 15.40 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เหมาะที่จะนำมาพัฒนาโรงเรียน เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนา กิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม

1.1 การพัฒนาครู

1.1.1 ในการพัฒนาครู ถ้าให้เกิดผลครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่าง แท้จริงและตระหนักในความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1.2 ควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ใหม่ๆ เช่น การจัดเรียนรู้ที่มีรูปแบบใหม่ๆ หรือการใช้นวัตกรรม ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูเป็นผู้ที่ทันการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

1.1.3 ควรใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ในการวางแผนพัฒนาการศึกษา โดยให้ผู้บริหารมาร่วมกันวางแผนเพื่อจะได้แก้ปัญหาหรือพัฒนาได้ตรงจุด อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2 การจัดการเรียนรู้

1.2.1 สิ่งที่สำคัญที่สุดของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือครูต้องวิเคราะห์นักเรียนเพื่อนำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน

1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน และครูต้องไม่มีอคติกับนักเรียน

1.2.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก่อนให้งานนักเรียนครู ควรต้องศึกษาสิ่งนั้นให้ชัดเจนก่อน โดยเฉพาะความรู้ที่ได้จากสื่ออินเทอร์เน็ต และสามารถให้คำแนะนำนักเรียนในการสืบค้น และสามารถตอบคำถามในกรณีที่นักเรียนสงสัย ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ เพราะการเรียนรู้ยุคใหม่มิได้มีเพียงในหนังสือตำราเรียนอีกต่อไป

1.2.4 ควรจัดสื่อแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งภายในและภายนอก โรงเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้า ได้อย่างหลากหลาย

1.3 การนิเทศภายใน ควรจัดการนิเทศอย่างเป็นระบบ ให้มีรูปแบบการนิเทศ ที่หลากหลายและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน จะเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.*
- กิ่งแก้ว มิตรวิจารณ์. (2551). *การพัฒนาบุคลากรโครงการสองภาษา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร. กศม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- จินดารัตน์ แสงวงศ์. (2553). *การพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนดงมะไฟวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 1. ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สวีริยาสานัน.*
- วิสัยภรณ์ บุญโยทยาน. (2552). *การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการนิเทศแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- สมเกียรติ ภูงิ่งหิน. (2553). *การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กรณีศึกษา : โรงเรียนสองสีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*